

JOSEP MARIA CARULLA I JACINT VERDAGUER

UNES NOTES

RAMON PINYOL I TORRENTS

El cas de l'igualadí Josep M. Carulla i Estrada (Igualada, 1839 - Granada, 1919) és ben conegut,¹ tot i que ens manca un estudi global de la seva figura. Malauradament, el record d'ell és més aviat degut al treball enorme, i absolutament inútil i d'escassa qualitat, de traduir la Bíblia en vers al castellà. Una gran quantitat d'anècdotes pintoresques sobre la seva persona i la seva traducció bíblica (inèdita, tret de quatre llibres) apareixen en multitud de llibres, tant de coetanis seus com d'autors posteriors. Advocat de professió i polígraf convulsiu, va escriure moltíssim, va traduir també força i va publicar a Madrid, diria que gairebé sol, una revista catòlica interessant i molt combativa, *La Civilización* (1874-1880), que mereixeria un estudi a fons.

Traductor del francès, l'italià i el català, va sentir sempre una fascinació per Verdagner, del qual va traduir, de pressa i corrents, *Idil·lis i cants místics* (1879). La versió va merèixer duríssimes crítiques tant de la premsa madrilenya com de la catalana. *La Fe*, de la capital de l'estat, arribava

a dir, al desembre d'aquell any, que algunes de les peces en castellà eren «*deslucidas, por ser los versos duros o mal acentuados, que producen muy desagradable efecto al oído del lector*». I el barceloní *El Correo Catalán* (13-II-1880), davant de la pretensió de voler conservar la mateixa mètrica de l'original, afirmava: «*El Sr. Carulla ha querido intentar lo imposible y ha sucedido en su traducción lo que no podía menos de suceder: varias estancias de muchas de las poesías solo conservan del original el metro, siendo solo una pálidas imitaciones de las poesías del Rdo. Verdagner.*»

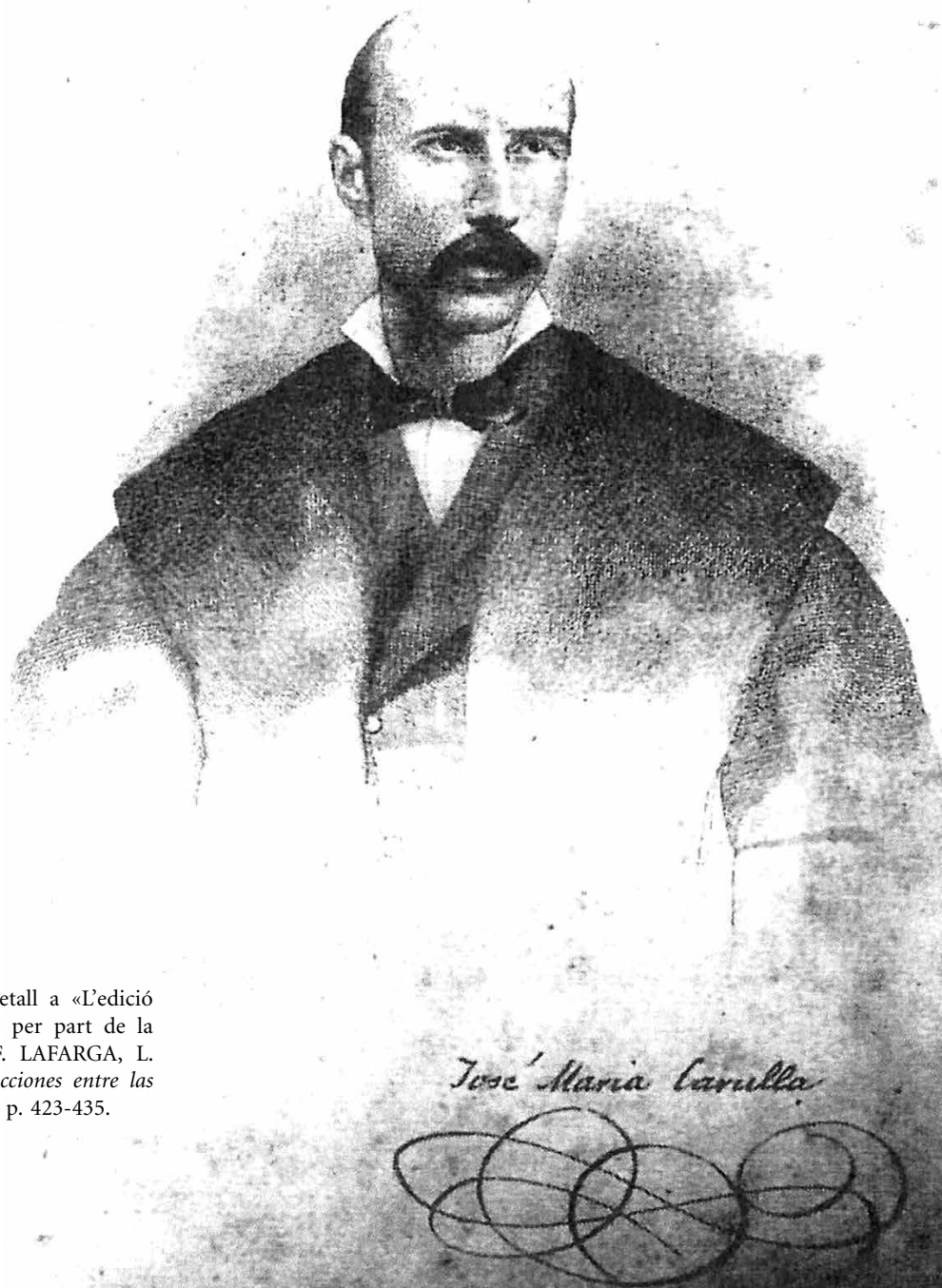
Carulla va insistir a traduir altres obres (sembla que fins va deixar inèdita una traducció de *L'Atlàntida*) i va editar una versió de la *Llegenda de Montserrat* (1881). Verdagner quedà tan escamnat de la feina de Carulla, que sempre més va evitar de donar-li permís per traduir obres seves, malgrat la insistència d'aquest. Fins i tot, en unes cartes inèdites del grafòman igualadí de 1888 (Fons Verdagner-Panadès), on li demanava col·laboració per a la seva revista i dades biogràfiques per fer-ne

---

1. La millor aproximació al personatge i la seva obra és la d'Antoni BOADA. «L'igualadí Josep Maria Carulla, traductor de Verdagner», *Miscellanea Aqualatensis*, 7 (1995), p. 11-36.

una biografia, Verdaguer va escapolir-se de facilitar-li el que sol·licitava. L'admiració de Carulla, però, es va mantenir sempre constant i, després de mort el poeta (1902), va intentar encara, el 1904, i sense sortir-se'n, que li fos encarregada pels hereus una versió bilingüe de tota la producció, com és sabut molt extensa, de l'escriptor de Folgueroles.²

RAMON PINYOL I TORRENTS (Olesa de Montserrat, 1953), dirigeix la Càtedra Verdaguer d'Estudis Literaris de la Universitat de Vic – Universitat Central de Catalunya. És membre numerari de l'Institut d'Estudis Catalans. Com a investigador, s'ha centrat en la literatura catalana del segle XIX, especialment en Verdaguer, i en l'estudi de la història de la traducció i la recepció literària a la Catalunya contemporània. És fundador de la *Revista d'Igualada*.

---

2. He estudiat aquesta qüestió en detall a «L'edició (fallida) de l'obra completa de Verdaguer per part de la Real Academia Española (1904)», dins F. LAFARGA, L. PEGENAUTE & E. GALLÉN (eds), *Interacciones entre las literatures ibéricas*. Berna: Peter Lang, 2010, p. 423-435.